

Lisans Öğrencileri İle Formasyon Programına Devam Eden Kursiyerlerin KPSS Konusundaki Görüşleri*

The Views on KPSS (Public Personnel Selection Exam) of Undergraduate Students and Trainees Enrolled At A Pedagogical Formation Program

Feyyat GÖKÇE**

ÖZ: Bu araştırma lisans öğrencileri ile formasyon programına devam eden kursiyerlerin KPSS sınavına yönelik görüşlerini belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Görüşlerin belirlenmesinde yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmaya 2012-2013 Öğretim Yılında Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesinin 14 bölüme devam eden 60 4. Sınıf öğrencisi ile 12 farklı alandan 52 formasyon kursiyeri dâhil edilmiştir. Görüşme formu ile elde edilen görüşler temalara dönüştürülerek yorumlanmıştır. Araştırmanın bulgularına göre; lisans öğrencilerinin %41'i öğretmenliğe giriş sınavının gereksiz, %38,3'ü ise gerekli olduğunu belirtmişlerdir. Formasyon grubunun %53,8'i sınavın gerekli olduğu görüşündedir. Lisans öğrencilerinin %60'ı formasyon grubunun %78,8'i ders başarıları ile KPSS'den alınan puanlar arasında bir ilişkinin olmadığını belirtmişlerdir. Lisans öğrencilerinin % 86,7'si formasyon grubunun ise 84,6'sı KPSS'nin öğretmenlik için tek başına yeterli olmadığı görüşündedirler. Her iki grubun da yarısından fazlası KPSS'nin içeriği ile fakültedeki derslerin içeriğinin kısmen örtüşüğünü belirtmişlerdir. Lisans öğrencilerinin %55'i formasyon grubunun ise %84,6'sı dershaneye ihtiyaç duyduklarını belirtmişlerdir. Her iki grubun da yaklaşık yarısı öğretim elemanların KPSS hakkında kendilerini kısmen bilgilendirildiklerini fakat fakülte yönetiminin bu konuda yeterli çaba göstermediğini belirtmişlerdir. Her iki grubun %60'ından çoğu "alan sınavının" gerekliliğine inanmaktadırlar. Bu sonuçlara göre KPSS'nin sınava giren öğretmen adaylarınca kabul edilebilirliğinin tartışılmalı olduğu söylenebilir.

Anahtar sözcükler: KPSS, öğretmen seçme sınavı, öğretmen adayları

ABSTRACT: This study was conducted to canvass the views on KPSS of undergraduate students and trainees enrolled at a pedagogical formation program. To do that, a semi-structured interview form was used. The participants were 60 4th year students at the 14 departments of Uludag University Education Faculty at 2012-2013 academic year and 52 pedagogical formation trainees from 12 different fields. The views canvassed through the interview form were interpreted after converted into themes. The findings suggest that 41% of the undergraduate students consider KPSS needless while 38.3% of them and 53.8% of the formation group deem it necessary. 60% of the undergraduate students and 78.8% of the formation group think there is no relationship between course performances and KPSS grades. 86.7% of the undergraduate students and 84.6% of the formation group think KPSS is not sufficient on its own to be a teacher. More than half of both the groups think that the contents of KPSS and faculty courses partially match. 55% of the undergraduate students and 84.6% of the formation group confirm the need for private teaching institutions. Nearly half of both the groups say their lecturers informed them about KPSS to some extent but the faculty administration did not try hard enough to do that. More than 60% of both the groups believe in a "field exam". These results suggest that KPSS is questionable in terms of the extent to which it is adopted its takers.

Keywords: KPSS, teacher selection exam, teacher candidates

1. GİRİŞ

1980'li yıllardan itibaren iletişim ve bilgi teknolojilerindeki hızlı gelişmelerle konu alanları değişmiş, iletişim araçları toplumların ve bireylerin yaşam biçimini değiştirmiş, yeni değerler dünya uygarlığını biçimlendirmeye başlamış bunun sonucunda da, eğitim dahil her şey

*Dr. Feyyat GÖKÇE Uludağ Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü, Görükle Kampüsü, 16059 Nilüfer Bursa. Elektronik posta: fgokce@uludag.edu.tr, feyyattgokce@gmail.com Tel: +90 224 294 2208/1644 Fax: +90 224 294 2199.

uluslararası standartlara göre değerlendirilir hale gelmiştir (Eroşkun & Nalçacı, 2009). Bu süreçte geleceğin nesillerini yetiştirmek çok daha anlamlı hale geldiğinden (Özcan, 2012), eğitim sistemleri, eğitim programları dolayısıyla da öğretmen yetiştirme sistemlerinin sürekli gözden geçirilmesi kaçınılmaz hale gelmiştir (Ben-Peretz, 2012).

Türkiye’de öğretmenlerin yetiştirilmesi ve istihdam edilmesine bakıldığında çok sayıda çok ve farklı şekillerde çözüm üretildiği görülmektedir (Eroşkun & Nalçacı, 2009). Son yıllardaki uygulamalara göre Türkiye’de öğretmenler Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS) adlı sınavdan aldıkları puanlara göre göreve başlamaktadırlar. Ancak bu durum sadece Türkiye’ye özgü bir durum da değildir. Zira birçok ülkede öğretmenlerin niteliklerinin artırılmasına yönelik önlemler alınmakta ve öğretmenlerin sınav yolu ile atandıkları görülmektedir. Örneğin Fransa, Avusturya, İspanya, Almanya, Lüksemburg ve ABD’nin bazı eyaletlerinde Türkiye’deki KPSS’ye benzer sınavlar uygulanmaktadır. Portekiz, Yunanistan, Belçika ve Hollanda da ise öğretmen adayları sınav haricinde mülakata da tabi tutulmaktadırlar (Gündoğdu, Çimen & Turan, 2008).

Türkiye’de öğretmen olarak atanacaklar en az dört yıllık bir lisans programından sonra öğretmenlik formasyonuna sahip olmaları durumunda KPSS’na girmek zorundadırlar. 1739 sayılı kanunda öğretmen alımında kullanılması öngörülen sınav 1985 yılına kadar yapılmamıştır. Öğretmenlerin atanma biçimlerine bakıldığında ilk olarak 1985–1991 yılları arasında Milli Eğitim Bakanlığınca “Öğretmenlik Yeterlik Sınavının” yapıldığı görülmektedir. 1991’de öğretmenler sınavla işe alınırken, 1992’de sınavsız, 1996’da ise hem sınavsız hem de pedagojik formasyon şartı aranmadan atanmışlardır. 1998’de devlet memurluğu için Devlet Memurluğu (DMS) sınavı yapılmaya başlanmış (Tösten, Elçiçek & Kılıç, 2012), 1999’da ÖSYM tarafından DMS yani “Devlet Memuru Olarak Atanacaklar İçin Seçme Sınavı” yapılmıştır. Bu sınavda başarılı olanlar kendi alanlarında yapılacak sınava girme hakkını kazanmışlardır. DMS 2001’de Kurumlar İçin Merkezi Eleme Sınavı (KMS) adını almış, 2002’de Resmi Gazete’de yayımlanan "Kamu Görevlerine İlk Defa Atanacaklar İçin Yapılacak Sınavlar Hakkında Genel Yönetmelik" le personel seçimi ve ataması için uygulanan sınavlar kaldırılmıştır. Bu sınavların yerine 2002’de “Kamu Personeli Seçme Sınavı” adı ile yeni bir sınav uygulanmaya başlanmıştır (Eroşkun & Nalçacı, 2009; Gündoğdu, Çimen & Turan, 2008).

Türkiye’de üniversitelerden mezun olan öğretmen adayları, Milli Eğitim bakanlığı tarafından yapılan bir sınavla seçilmekte ve devlet okullarına atanmaktadırlar. Milli Eğitim bakanlığınca yapılan ve KPSS olarak belirtilen bu sınav iki ayrı oturumda yapılmakta ve öğretmen adaylarının başarıları üç ayrı testten aldıkları puanlara göre belirlenmektedir. KPSS sınavlarında son yıllara kadar öğretmen adaylarına 120 soru ile “genel kültür” ve “genel yetenek becerileri” ni içeren sorular sorulmuştur. Genel yetenek alanında %50 Türkçe, %50 Matematik; Genel Kültür alanında ise, Atatürk İlke ve İnkılâpları %40, Türkiye coğrafyası %30, Temel Yurttaşlık Bilgisi %15, Türk Kültür ve Medeniyetleri %10 Türkiye ve Dünya ile İlgili Güncel ve Sosyo-Ekonomik konular %5 ağırlığa göre sorular hazırlanmıştır. Öğleden sonra yapılan oturumda ise, 120 soru ile adayların Eğitim Bilimleri alanındaki bilgileri yoklanmaktadır. Eğitim Bilimleri alanındaki testlerde Eğitim Psikolojisi %50, Program Geliştirme ve Öğretim %35 ve Rehberlik %15 şeklinde düzenlenmiştir (ÖSYM, 2010; Bahar, 2011). Sınav sonrasında MEB hangi branştan ne kadar öğretmen atayacağını ve atamaya başvuru için gerekli olan taban puanları açıklamaktadır. Atanmak isteyen öğretmenler de şartlara uygunluklarına göre tercihte bulunmakta ya da bir sonraki atama veya sınav dönemini beklemektedirler.

Öğretmenlerin atanmasına ilişkin olarak düzenlenen sınavların öğretmenlerin mesleki yeterliklerini ölçtüğüne dair iddialar öğretmen atamasında sınav uygulaması yapan tüm ülkelerde eleştirilmektedir (Gündoğdu, Çimen & Turan, 2008). Pek çok ülkede öğretmen atamalarında merkezi sınavlar uygulanmaktadır. Bununla birlikte merkezi sınav uygulamasının yanında ya da

karşısında olanların bir hayli fazla olduğu söylenebilir. Sınavları destekleyenlere göre genel olarak uygulamalı bir alan olduğundan öğretmenlik yeterlilikleri gözlenebilir ve ölçülebilir. Dolayısıyla sınavı destekleyenler belirlenen standartlara sahip olan adayların bu sınavdan başarılı olacaklarını savunmaktadırlar. Öte yandan bu sınavlar aynı zamanda öğretmen adayları ve öğretmen yetiştiren kurumların kendilerini geliştirmelerine katkıda bulunmaktadır (Libman, 2009).

Öğretmen atamalarında merkezi sınavlara karşı olanlar ise merkezi sınavların adayın konu alanı bilgisini ölçebileceğini, ancak (Dawe, 1984; Cochran-Smith, 2001; Haney, Madaus & Kreitzer, 1987; Murnane et al, 1991; Popham, 1999; Rudner, 1987) mesleğe bağlılık, meslektaşlarla işbirliği gibi duyuşsal özellikleri ölçemeyeceğini belirtmektedirler (Palladino, 1980). Bazı yazarlar ise öğretmen yetiştiren kurumların programlarını sınavların içeriğine göre düzenlediklerini bu yüzden de kurumların birer sınav merkezi gibi haline geldiklerini belirtmektedirler (Barton, 2008).

Konuya Türkiye açısından bakıldığında KPSS yapılmaya başlandığı günden itibaren destekleyici ve olumsuz görüşler ileri sürülmüş ve birçok araştırma yapılmıştır. Araştırmacılardan bazıları KPSS'nin öğretmen adaylarının kaygı düzeyini yükseltmesi nedeniyle öğrenciler üzerinde psikolojik sorunlar yarattığını belirtirken (Gündoğdu, Çimen & Turan, 2008), bazıları ise birçok branşta öğretmen adaylarının KPSS'nin öğretmen yeterliliklerini yeterince ölçemediği ve sınavda alan bilgisi sorularının da bulunması gerektiği görüşünü savunmuşlardır (Baştürk, 2008; Ercoşkun & Nalçacı, 2009).

Ülkemizde öğretmenliğe atanma şartlarına bakıldığında öğretmen adaylarının öncelikle eğitim fakültelerinden birini veya öğretmen olma hakkı tanıyan fakültelerden birini bitirmiş olması gerekir. Ancak bu koşul devlet kadrolarında öğretmen olarak görev alabilmek için yeterli değildir. Üniversite eğitiminden sonra devletin öğretmen alımında uyguladığı sınava girmek ve bu sınavdan da atanmak için gerekli puanı almak gerekir (Özkan & Pektaş, 2011).

Daha önceleri öğrencilerin kaderini tayin eden sınav olarak sadece ÖSS görülürken günümüzde KPSS de aynı önem derecesine sahip olan bir sınav haline gelmiştir. Bu durum KPSS'ye giren adaylar üzerinde olumsuz bir etki yaratmaktadır. Çünkü KPSS öğretmenler için işe alınmalarını sağlayan ve eğitim gördükleri alan ile ilgili en zor merkezi sınav olarak değerlendirilmektedir. Bu yüzden KPSS'ye giren öğretmen adaylarında sadece sınav kaygısı değil atanma kaygısı da görülmektedir. Zira her zaman her branştan eşit sayıda öğretmen alınmamakta ve branşlara göre atama bekleyen öğretmenlerin sayısı birbirinden farklı olmaktadır. Örneğin 2007 yılında biyoloji öğretmenliğine ayrılan kadro sayısı 10'dur. Aynı yıl İngilizce öğretmenlerine 1500 kişilik kadro açılmıştır (Baştürk, 2008). Bu durumda biyoloji öğretmenlerinin atanabilmek için sınavdan almaları gereken puan da yüksek olmaktadır.

Eğitim fakültelerinde öğretmen adaylarına verilen dersler uygulama içerse de KPSS sadece teorik ve bilgi ağırlıklı sorularla öğretmen adaylarının mesleki yeterliliklerini ölçmeye çalışan bir sınavdır. KPSS'nin teori ve bilgiye dayalı bir sınav olması sebebiyle eğitim fakültelerinde öğrenim gören öğretmen adayları daha üçüncü sınıftan itibaren KPSS'ye yönelik çalışmalar yapmakta ve okul derslerini ikinci plana atmaktadırlar (Özkan & Pektaş, 2011).

Bu araştırma lisans öğrencileri ile formasyon programına devam eden kursiyerlerin KPSS sınavına yönelik görüşlerini belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Bu amacı gerçekleştirmek için, öğrenci ve kursiyerlerin KPSS sınavı konusundaki görüşlerine başvurulmuştur.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Deseni

Bu araştırma nitel ve nicel araştırma yöntemlerinin kullanıldığı betimsel bir araştırmadır.

2.2. Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubu, 2012-103 Öğretim Yılında Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesine devam eden lisans ve formasyon öğrencilerinden oluşturulmuştur. Lisans öğrencileri 14 bölüme devam eden 4. Sınıf öğrencilerinden (60) formasyon öğrencileri ise 12 farklı alandan gelen (52) kursiyerler arasından rasgele olarak ve gönüllüler arasından seçilmiş ve görüşme yapılmıştır (Yıldırım & Şimşek, (2008). Lisans öğrencileri ve formasyon programına devam eden kursiyerlerin seçiminde gönüllülük esas alınmıştır.

2.3. Veri Toplama Aracı

Araştırmada, Öğretmen adaylarının öğretmenliğe girişte kullanılan sınavlarla ilgili görüşleri, KPSS' nin öğretmenliğe giriş için yeterli olup olmadığı, Kamu Personeli Seçme Sınavı ile eğitim fakültesinde okutulmakta olan dersler arasındaki ilişkiler, eğitim fakültesi yönetimi ve öğretim elemanlarının sınava bakış açıları, dershaneye olan ihtiyaç ve 2013 yılında uygulanacak olan "Alan sınavına yönelik görüşlerin belirlemek için yarı yapılandırılmış bir görüşme formu kullanılmıştır. Kullanılan görüşme formunda:

1. Öğretmenliğe giriş için KPSS yada KPSS benzeri bir sınavın yapılmasının gerekliliği konusundaki düşünceleriniz nedir?
2. Öğrencilerin eğitim fakültesindeki başarıları ile KPSS' deki başarıları arasında bir ilişki görüyor musunuz?
3. KPSS kaliteli öğretmenlik için yeterli bir ölçüt müdür?
4. KPSS' de sorulan eğitim bilimleri soruları ile fakültede okutulan eğitim bilimleri derslerinin içeriği örtüşmekte midir?
5. Fakültede aldığınız eğitim bilimleri dersi KPSS' yi kazanmak için yeterli midir?
6. KPSS' de başarılı olmak için dershaneye ihtiyaç duyuyor musunuz?
7. Fakültedeki öğretim elemanları KPSS konusunda sizleri bilgilendiriyorlar mı? Derste KPSS sorularından örnekler veriyorlar mı?
8. Fakültede eğitim bilimleri dersi veren öğretim elemanlarının nitelikleri konusundaki görüşleriniz nedir?
9. Fakülte yönetimi öğrencilerin KPSS' de başarılı olmaları için ne tür tedbirler aldığını düşünüyorsunuz?
10. 2013 yılındaki KPSS' de "Alan Bilgisi"ne yönelik soruların sorulması konusunda ne düşünüyorsunuz? Şeklinde düzenlenmiş sorular yer almıştır.

Araştırmada kullanılan görüşme formunun geçerliğini sınamak amacıyla araştırma öncesinde 34 lisan öğrencisi ve 23 formasyon programına devam eden kursiyer ile görüşme yapılmıştır. Görüşme formlarının hazırlanmasında ve temaların oluşturulmasında; Eğitimde Program Geliştirme, Ölçme Değerlendirme ve Eğitim Yönetimi Teftişi Planlaması ve Ekonomisi ana bilim dallarında görevli uzmanların görüşlerine başvurulmuştur. Sorulara verilen cevaplar temalara dönüştürülerek analiz edilmiştir. Temalar:

1. Öğretmenliğe giriş sınavının gerekliliği

2. Fakülte'deki ders başarısı ile KPSS' den alınan puanlar arasındaki ilişki
3. KPSS' nin öğretmenlik mesleğine girişteki yeterliliği
4. KPSS' de sorulan eğitim bilimleri soruları ile fakülte'de okutulan eğitim bilimleri derslerinin örtüşme durumu
5. Fakülte'de alınan dersleri KPSS' yi kazanmada yeterli olup olmadığı
6. KPSS' de başarılı olmak için dershaneye duyulan ihtiyaç
7. Fakülte'deki öğretim elemanlarının KPSS hakkında öğrencileri bilgilendirme durumu
8. Fakülte'de eğitim bilimleri dersi veren öğretim elemanlarının nitelikleri
9. Fakülte yönetiminin öğrencilerin KPSS' de başarılı olmaları için aldığı tedbirler
10. KPSS' ye dahil edilen "Alan Bilgisi" olarak düzenlenmiştir.

Ön çalışmada elde edilen verilerle nitel araştırma süreçlerine uygun biçimde geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılmıştır. Ön çalışmaya katılanlardan elde edilen verilere dayanarak oluşturulan temaların frekansları: "Olumlu ya da "Evet" ifadeleri içerenler "Olumlu" (1), "Kısmen olumlu ve yeterli ifadeler için" "Kısmen (2), olumsuz ya da hayır ifadeleri için ise "Olumsuz" (3), şeklinde derecelendirilerek kodlanmıştır. Kodlama işlemi iki ayrı araştırmacı tarafından gerçekleştirilmiştir. Kodlamaların güvenilirliğini test etmek için İftar ve Tekin (1997) tarafından önerilen aşağıdaki formül kullanılmıştır.

$$\text{Gözlemler arası Uyum} = \frac{\text{Görüş Birliği}}{\text{Görüş Birliği} + \text{Görüş ayrılığı}} \times 100$$

Ön çalışmaya katılan 34'ü lisans öğrencisi ve 23'ü de formasyon programına devam eden kursiyerlerden oluşan 57 kişiye ait görüşler ait kodlamaların tutarlılığını sınamak amacıyla yapılan hesaplamada gözlemler arası uyumun temalara göre % 80.7 ila %92.1 arasında değiştiği tespit edilmiştir (Tablo 1). Gözlemciler arası güvenirliliğin % 80'den yüksek olması nedeniyle araştırmada kullanılan temaların kullanılabilirliği kanısına varılmıştır (İftar & Tekin, 1997).

Tablo 1. Temalara Göre Gözlemler Arası Uyum Değerleri

Temalar	Gözlemler arası Uyum (%) N=57
Öğretmenliğe giriş sınavının gerekliliği	83.2
Fakülte'deki ders başarısı ile KPSS' den alınan puanlar arasındaki ilişki	91
KPSS'nin öğretmenlik mesleğine girişteki yeterliliği	90
KPSS' de sorulan eğitim bilimleri soruları ile fakülte'de okutulan eğitim bilimleri derslerinin örtüşme durumu	86,4
Fakülte'de alınan dersleri KPSS' yi kazanmada yeterli olup olmadığı	87
KPSS' de başarılı olmak için dershaneye duyulan ihtiyaç	86,3
Fakülte'deki öğretim elemanlarının KPSS hakkında öğrencileri bilgilendirme durumu	92,1
Fakülte'de eğitim bilimleri dersi veren öğretim elemanlarının nitelikleri	85.1
Fakülte yönetiminin öğrencilerin KPSS' de başarılı olmaları için aldığı tedbirler	
KPSS' ye dahil edilen "ALAN BİLGİSİ" soruları	80,7

Araştırmayla elde edilen görüşler ilk olarak, “evet”, “katılıyorum” “gerekli” “hayır”, “gereksiz”, “biraz yeterli”, “bazen gerekli”, “bir kısmına evet”, şeklinde kodlanmıştır. Kodlamalardan “evet”, katılıyorum” ve “gerekli” olanlar “Olumlu (3); “biraz yeterli”, “bazen gerekli” ve “bir kısmına katılıyorum” olanlar “Kısmen (2); “hayır”, ve “gereksiz” olarak kodlananlar ise “Olumsuz” (1) şeklinde derecelendirilmiş ve nicel araştırma süreçlerine uygun biçimde SPSS programı ile geçerlik güvenirlik çalışması yapılmıştır. Lisans öğrencileri ve formasyon programına devam eden kursiyerlerin temalara ait görüşleri arasındaki ilişkiyi belirlemek için korelasyonlara bakılmıştır. Lisans öğrencileri ve formasyon programına devam eden kursiyerlerin temalara ilişkin görüşleri arasındaki korelasyonlar Tablo 2’de sunulmuştur

Tablo 2. Ön Çalışmaya Dayalı Temalar Arasındaki Korelasyon Matrisi

Temalar	KPSS Gereklilik (KG)	DBKP KY	KDO	KKY	DDİ	ÖEB	ÖEN	FT
Ders başarısı ve KPSS’ puanı (DBKP)	.648							
KPSS’nin Yeterliliği (KY)	.597	.701						
KPSS’ sorulan İle derslerin örtüşmesi (KDO)	.738	.692	.775					
Derslerin KPSS’yi kazanmak için yeterliliği (KKY)	.627	.767	.779	.825				
Dershaneye duyulan ihtiyaç (DDİ)	.472	.676	.579	.571	.564			
Öğretim elemanlarının KPSS bilgilendirmesi (ÖEB)	.716	.668	.609	.704	.769	.528		
Fakülte öğretim elemanlarının nitelikleri(ÖEN)	.590	.680	.586	.693	.830	.568	.802	
Fakültenin KPSS için aldığı tedbirler (FT)	.420	.495	.517	.573	.617	.586	.386	.520
KPSS’ de “ALAN BİLGİSİ” soruları (ASS)	.453	.590	.553	.655	.697	.586	.553	.692

P=001 düzeyde anlamlı

Tablo 2'deki verilerden de anlaşılacağı üzere temalara göre lisans öğrencileri ile formasyon programına devam eden kursiyerlerin görüşleri arasında $r = .386 - .830$ aralığında 0.001 düzeyinde anlamlı ilişkinin bulunduğu hesaplanmıştır. Bu sonuç lisans öğrencileri ile formasyon programına devam eden kursiyerlerin görüşleri arasındaki tutarlılığın bir ölçütü olarak değerlendirilebilir.

Ön uygulama verilerinden elde edilen temalara ait görüşlerin faktör analizine uygun olup olmadığı Barlett Küresellik Testi (Barlett Test of Sphericity) ve Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) Örnekleme Yeterlik Testiyle sınanmıştır. Barlett testi sonuçlarına göre korelasyon matrisi birim matrisi olmadığından değişkenlere faktör analizinin uygulanabilir olduğu kanaatine varılmıştır ($\chi^2=477, 568, p=0.000$). Ölçeğin KMO değeri ise 0.874 olarak hesaplanmıştır. Hesaplanan bu değer, KMO için önerilen 0.60'ın üstünde olduğundan verilerin faktör analizine uygun olduğuna karar verilmiştir (Albayrak, 2006; Büyüköztürk, 2005).

Araştırmada kullanılan görüşme formunun iç tutarlılığı için yapılan güvenilirlik çalışmasında madde-toplam korelasyonlarının 0.701-0.923 arasında değiştiği ve Cronbach- α katsayısının $\alpha = .944$ olduğu görülmüştür. Kesin faktör sayısının belirlenmesi için varimax tekniği kullanılmıştır. Maddelerin faktörlerdeki yük değeri en düşük 0.701 en yüksek ise 0.923 olarak belirlenmiştir (Tabachnick & Fidell 2001). Bu sonuca göre maddelerin ayırıcılık gücünün "yüksek" olduğu söylenebilir (Baykul, 2000). Faktörün varyansı açıklama yüzdesi % 66.78 olarak hesaplanmıştır. Araştırmada kullanılan yöntem ve elde edilen sonuçların değerlendirilmesi ve yorumlanmasında ölçme ve değerlendirme uzmanlarının görüşlerinden yararlanılmıştır. Uzman görüşleri ve verilere dayanarak kullanılan görüşme formu tek faktörlü olduğu ve araştırmada kullanılan görüşme formunun bu araştırma için kabul edilebilir geçerlilik ve güvenilirliğe sahip olduğu kanısına varılmıştır.

2. 4. Verilerin Toplanması

Araştırmaya katılanlarla yapılan ön görüşmeler sırasında araştırmanın amacı belirtilmiştir. Görüşmeye katılan öğrenciler ile öğretim yılı içinde görüşülmüştür. Araştırmaya katılanlara önceden hazırlanan yarı yapılandırılmış Görüşme formunda yer alan sorular hakkındaki görüşlerini belirtmeleri istenmiştir. Görüşmeler ortalama 12 dakika sürmüştür. Araştırmaya katılanlarla yapılan görüşmeler 2012-2013 öğretim yılı güz döneminde gerçekleştirilmiştir.

2.5. Verilerin Analizi

Araştırmada görüşmelerden elde edilen veriler, kodlanarak içerik analizi tekniği ile çözümlenmiştir. 60 lisans öğrencisi ile 52 formasyon programına devam eden kursiyere ait görüşler kodlanarak frekans ve yüzdeleri hesaplanmıştır. Kodlama iki ayrı araştırmacı tarafından yapılmıştır. Lisans öğrencileri ve formasyon programına devam eden kursiyerlere ait cevaplar karşılaştırılmış, soruların tam karşılığı olmayan ise not edilmiştir. Araştırmaya katılan lisans ve formasyon programına katılan öğrencilerin görüşleri buldukları bölümlere göre belirlenmiş ve bölümler: Türkçe öğretmenliği (TÜR), İlköğretim Matematik öğretmenliği (İMAT), İngilizce Öğretmenliği (İNG), Fransızca Öğretmenliği (FR), Almanca Öğretmenliği (ALM), Türk Dili Edebiyatı(TDE), Müzik Öğretmenliği (MÜZ), Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği (BES), Sosyoloji (SOS), Sosyal Bilgiler Öğretmenliği (SB), Fen Bilgisi ve Teknoloji Öğretmenliği (FBT), Bilgisayar öğretmenliği (BÖTEB), İlahiyat (İL), Kimya (KİM), Biyoloji (BİO), Psikoloji (PSİ), Psikolojik Danışma ve Rehberlik (PDR), Tarih(TAR), Hemşirelik (HEM), Sınıf öğretmenliği (SIN), Okul öncesi Öğretmenliği (OÖ), Resim Öğretmenliği (RES), Felsefe (FEL)

ve Matematik (MAT) olarak kısaltılmıştır. Katılımcılardan elde edilen verilerden oluşturulan temalara ait korelasyon değerleri ön çalışmada elde edilen temalara ait korelasyonlar (Spearman) ile karşılaştırılmıştır. Karşılaştırma sonucunda her iki temaya ait korelasyon değerlerinin anlamlı ve örtüşmekte olduğu sonucuna varılmıştır (Tablo 3).

Tablo 3. Çalışmada Temalar Arasındaki Korelasyon Matrisi

Temalar	KPSS Gereklilik (KG)	DBKP	KY	KDO	KKY	DDİ	ÖEB	ÖEN	FT
Ders başarısı ve KPSS' puanı (DBKP)	.612								
KPSS'nin Yeterliliği (KY)	.598	.711							
KPSS' sorulan İle derslerin örtüşmesi (KDO)	.653	.651	.698						
Derslerin KPSS' yi kazanmak için yeterliliği(KKY)	.598	.637	.723	.839					
Dershaneye duyulan ihtiyaç (DDİ)	.442	.477	.617	.581	.626				
Öğretim elemanlarının KPSS bilgilendirmesi (ÖEB)	.485	.438	.463	.699	.589	.399			
Fakülte öğretim elemanlarının nitelikleri(ÖEN)	.418	.408	.443	.668	.572	.426	.783		
Fakültenin KPSS için aldığı tedbirler (FT)	.442	.502	.480	.699	.561	.390	.767	.787	
KPSS' de "ALAN BİLGİSİ" soruları (ASS)	.580	.494	.542	.782	.684	.442	.662	.557	.570

P=001 düzeyde anlamlı

Buradan hareketle kavramların lisans öğrencileri ile formasyon programına devam eden kursiyerler tarafından benzer biçimde algılandığı kanısına varılmıştır. Analiz sonucunda belirlenen temalar ve kavramların sıklık derecesi tablolarla ortaya konularak betimlemeye ve yorumlamaya hazır hale getirilmiştir.

Yapılan hesaplamalar sonucunda öğretmen adaylarının Kamu Personeli Seçme Sınavı ile eğitim fakültesinde okutulmakta olan dersler arasındaki ilişkiler, eğitim fakültesi yönetimi ve öğretim elemanlarının sınava bakış açıları, dershaneye olan ihtiyaç ve 2013 yılında uygulanacak olan “Alan sınavına yönelik görüşlerinin birbirleriyle bağımlı (ilişkili) oldukları görülmüştür.

3. BULGULAR

Bu bölümde lisans öğrencileri ile formasyon programına devam eden kursiyerlerin; öğretmen adaylarının öğretmenliğe girişinde kullanılan sınavların, KPSS’ nin öğretmenliğe giriş için yeterliliği, “Kamu Personeli Seçme Sınavı” ile eğitim fakültesinde okutulmakta olan dersler arasındaki ilişkiler, eğitim fakültesi yönetimi ve öğretim elemanlarının sınava bakış açıları, dershaneye olan ihtiyaç ve 2013 yılında uygulanacak olan “Alan Sınavı”na yönelik görüşlerine ait bulgular yer almaktadır (Tablo 4). Araştırma ile elde edilen istatistiksel bulgular başlıklar halinde ortaya konulmuştur.

Tablo 4. Öğretmen Adaylarının ve KPSS Sınavına İlişkin Görüşleri

T e m a l a r	Lisans Öğrencilerinin Görüşleri (N=60)						Formasyon Kursiyerlerin Görüşleri (N=52)					
	Olumlu		Kısmen Olumlu		Olumsuz		Olumlu		Kısmen Olumlu		Olumsuz	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Öğretmenliğe giriş sınavının gerekliliği	23	38,3	12	20	25	41,7	13	25	11	21,2	28	53,8
Fakülte'deki ders başarıları ile KPSS’ den alınan puanlar arasındaki ilişki	12	20	12	20	36	60	6	11,5	5	9,6	41	78,8
KPSS’ nin öğretmenlik mesleğine girişteki yeterliliği	2	3,3	6	10	52	86,7	8	15,4			44	84,6
KPSS’ de sorulan eğitim bilimleri soruları ile fakülte'de okutulan eğitim bilimleri derslerinin örtüşme durumu	18	30	32	53,3	10	16,7	9	17,3	29	55,8	14	26,9
Fakülte'de alınan dersleri KPSS’ yi kazanmada yeterli olup olmadığı	5	8,3	8	13,3	47	78,3	8	15,4	6	11,5	38	73,1
KPSS’ de başarılı olmak için dershaneye duyulan ihtiyaç	33	55	14	23,3	13	21,7	44	84,6	3	5,8	5	9,6
Fakülte'deki öğretim elemanlarının KPSS hakkında öğrencileri bilgilendirme durumu	11	18,3	19	31,7	30	50	11	21,2	28	53,8	13	25
Fakülte'de eğitim bilimleri dersi veren öğretim elemanlarının nitelikleri	13	21,7	36	60	11	18,3	9	17,3	37	71,2	6	11,5
Fakülte yönetiminin öğrencilerin KPSS’ de başarılı olmaları için aldığı tedbirler	5	8,3	40	66,7	15	25	5	9,6	45	86,5	2	3,8
KPSS’ ye dahil edilen “ALAN BİLGİSİ” soruları	36	60	9	15	15	25	32	61,5	14	26,9	6	11,5

3.1. Öğretmenliğe Giriş Sınavının Gerekliliği İle İlgili Görüşler

Öğretmen adaylarının yarısına yakını (%41) öğretmenliğe giriş sınavının gereksiz olduğuna inanmaktadır. Bununla birlikte hatırı sayılır bir grup (%38,3) öğretmenliğe girişte sınavın gerekli olduğunu belirtmektedirler. Formasyon grubunun ise yarısından fazlası (%53,8) sınavın gerekli olduğu görüşündedir.

Bu konuda lisans öğrencilerinin görüşlerine bakıldığında, sınavın gerekli olduğunu düşünen bir öğrenci *“Bu kadar üniversite mezununun olduğu bir ülkede sınavın yapılması doğaldır. Ancak bu kadar sınav ile ölçülen nedir? Zihniyet mi bilgi mi ya da başka bir şey mi?”* (TÜR) şeklinde görüş bildirmiştir. Bir diğer öğrenci ise *“Tek bir sınavla atama yapılmamalı. Okul başarı puanları da göz önünde bulundurulmalı.”* (SIN) diyerek KPSS'nin yetersiz kaldığına değinmiştir.

KPSS'ye karşı olan bir öğrenci *“Böyle sınavların yapılması taraftarı değilim Çok mezun verilmemelidir. Böylece açıkta kalma sorunu ortadan kalkar.”* (İL) demiştir. KPSS'ye olumlu bakan, ancak yetersiz olduğunu düşünen başka bir öğrenci ise *“Mezun olan tüm öğrencilerin göreve başlaması gerektiğini düşünmüyorum. Ancak bu durumun çözümünün KPSS olmasına da karşıyım her bölüm için kendi alanı ile ilgili bir sınava tabi tutulması gerektiğini düşünüyorum. Böylelikle gerçekten hak eden kaliteli öğretmenlerin görev alabileceği düşüncesindeyim.”* (İNG) şeklinde görüşünü bildirmiştir. Sınavın olmaması gerektiğine inanan ancak mevcut sistemde mecbur kalınan bir uygulama olduğunu düşünen bir kursiyer *“Öğretmen adayları eğitim fakültelerinde öğretmenlik eğitimlerini aldıkları için ekstra bir sınav yapılmasına gerek yoktur. Ama bu denli çok mezun verildiği bir ortamda sadece bu şekilde seçme yapılabilir.”* (ALM) diyerek görüşünü aktarmıştır. KPSS'ye olumlu bakan bir diğer kursiyer *“Sınavın yapılmasını günümüz şartlarında doğal buluyorum. En iyi olanları vermek için daha iyi bir yöntem şimdilik görünmüyor.”* (PDR) demiştir.

Aynı konu üzerine formasyon kursiyerlerinin görüşlerine bakıldığında; KPSS'nin gereksiz olduğunu düşünen bir kursiyer *“KPSS bence gereksiz bir sınav zaten dört yıl biz yeterince kendi alanımızla ilgili eğitim alıyoruz.”* (BİO) şeklinde görüşünü aktarmıştır. Bir diğer kursiyer ise *“Türkiye’de ki sınav sisteminde köklü yanlışlıklar olduğunu düşünüyorum atama yapılmasını tek bir sınava bağlanmasını çok yanlış buluyorum.”* (FEL) diyerek tek bir sınava bağlı uygulamanın yanlış olduğuna dair inancını belirtmiştir. KPSS'ye alternatif olarak diğer uygulamaların gerekliliğine inanan bir kursiyer *“KPSS sınavını gereksiz buluyorum % 50 alan uygulaması yerine %100 alan uygulaması yapılabilir, ya da öğretmen adaylarının birkaç yıl stajyer olarak yetiştirilip daha sonra sınavsız okullara atanabilir.”* (MAT) şeklinde yorum yapmıştır. Bir diğer kursiyer *“Öğretmenlik için bir sınav yapılmaması gerekir. Üniversiteye girerken ihtiyaç kadar öğretmen alınmalı ve bunlar okul bitince göreve başlamalıdır.”* (PSİ) diyerek öğretmen ataması için sınav uygulamasının yanlış olduğuna dair düşüncesini belirtmiştir. KPSS'ye karşı olan bir diğer kursiyer *“KPSS sınavına karşıyım. Bana göre bir öğrenci bölümünü bitirdikten sonra atanmalıdır.”* diyerek düşüncesini belirtmiştir. Aynı düşüncedeki bir diğer kursiyer ise *“Sınavın mezun öğretmenlere yapılan bir haksızlık olduğunu düşünüyorum. Çünkü şu an bu ülkede eğitim fakültesi mezunu olmayan birçok kişi öğretmenlik yapıyor.”* (TAR) şeklinde sistemden memnuniyetsizliğini dile getirmiştir.

Sınavın gerekliliği konusunda bir kursiyer *“Adı ne olursa olsun, birileri seçilecekse sınav olmalı. Mesele sınavın olup olmaması değil, nasıl olacağı hususudur.”* (TDE) demiş ve uygulamadaki sıkıntılara dikkat çekmiştir. Aynı düşünceye sahip bir başka kursiyer *“Sınav yapılmasını olumlu buluyorum. Belirli kriterler içermesi bakımından yararlı olduğunu düşünüyorum. Ancak sınav sistemini uygun bulmuyorum.”* (MÜZ) demiştir.

3.2. Fakülte'deki Ders Başarısı İle KPSS' den Alınan Puanlar Arasındaki İlişki İle İlgili Görüşler

Lisans öğrencilerinin %60'ı formasyon grubunun %78.8'i fakülte'deki ders başarısı ile KPSS' den alınan puanlar arasında bir ilişkinin olmadığı kanısını taşımaktadırlar.

Ders başarısı ile KPSS puanları arasındaki ilişkiye dair görüşüne başvuru'dan bir lisans öğrencisi *“Bir ilişki yok fakülte'de sınıfı geçme var. KPSS de test sınav tekniklerini bilme var. Okuduğunu çabuk anlama var.”* (OÖ) diyerek her hangi bir ilişki olduğunu düşünmediğini belirtmiştir. Bu konuda aynı düşünene bir diğere öğrenci *“Hayır yok çünkü günümüz KPSS sınavında eğitim bilimleri kısmı 120 sorudan oluşuyor. Eğitim fakültesi öğrencileri bu dersleri 4 yılda alıyor. Okul bittiğinde tamamen sınava hazır adaylar olduklarını düşünmüyorum.”* (BES) demiştir. İlişkinin olmadığına dair bir diğere görüş de *“Bence okuldaki başarılar KPSS'deki başarıyı yordayıcı nitelikte değildir.”* (FB) şeklinde belirtilmiştir.

Aynı konuda görüşleri alınan formasyon kursiyerlerinden bir tanesi *“İlişki olduğunu düşünmüyorum Fakülte'de başarılı ve yetenekli bir çok öğretmen adayı sınavda bilgisini gösteremiyor.”* (TAR) şeklinde, bir diğere ise *“Bence yok iş tamamen test çözme ve zaman yönetimi ile ilgili.”* (MAT) diyerek her hangi bir ilişkinin var olduğunu düşünmediklerini belirtmişlerdir. Kısmi ilişkinin varlığına dair görüş bildiren kursiyerlerden biri *“Olabilir. Fakat KPSS de sanki gittikçe daha zor sorular soruluyor sanki amaç öğrencinin kazanması değil kaybetmesi.”* (KİM) derken, bir diğere *“Konuların farklı olduğu ya da farklı taraftan bakılarak ele alındığını düşündüğüm için KPSS de ki başarıya çok paralel olduğuna inanmıyorum .”* (TDE) diyerek bu düşüncesinin altında yatan nedeni de açıklamıştır. İlişkinin varlığına dair olumlu görüş bildiren kursiyerlerden biri *“Genellikle fakülte'de başarılı olan KPSS de de başarılı oluyor.”* (MAT) derken, bu ilişkinin kısmi olduğunu düşünen bir diğere kursiyer *“Kısmen vardır. Eğitim bilimleri dışında soruların sorulması da kötü bu yüzden ilişki düzeyi düşük.”* (SOS) diyerek görüşünü belirtmiştir.

3.3. KPSS'nin Öğretmenlik Mesleğine Girişteki Yeterliliği İle İlgili Görüşler

Hem lisans öğrencileri hem de formasyon grubuna devam edenlerin çok büyük bir bölümü (% 86,7; 84,6) KPSS'nin öğretmenlik mesleğine girişte tek başına yeterli olmayacağı kanısı taşımaktadırlar.

KPSS'nin yeterli olup olmadığı konusunda görüşüne başvuru'dan bir lisans öğrencisi *“Mevcut KPSS sistemi yeterli bir ölçüt değil herkesin alanını ölçen meslek hayatında kullandığı bilgilerden de sorulara tabi tutulmalıdırlar.”* (İMAT) diyerek, KPSS'nin öğretmen atamalarında tam olarak belirleyici olmadığına dair düşüncesini belirtmiştir.

KPSS'nin atamalarda yeterliliği konusunda görüşü alınan formasyon programına devam eden kursiyerlerden biri *“Hayır. Özellikle fen branşı öğretmenlerinin genel yetenek ve genel kültür testlerinde başarılı olabilmesinin zor olduğunu düşünüyorum.”* (BİO) diyerek, bir diğere ise *“Hayır tabi ki de değil öğretmenlik mesleği o ülkenin gençliğini oluşturmak için çok önemli öğretmenler geleceği belirleyecek insanlardır. Kesinlikle kaliteli öğretmenlik için KPSS yeterli olamaz .”* (MAT) şeklinde olumsuz görüş bildirmişlerdir. Aynı düşünceye sahip bir başka kursiyer *“Değildir. Öğretmenin kaliteli olması için daha çok uygulamaya yönelik bir eğitim yapılmalı ve atamalar uygulamalı eğitime göre yapılmalıdır.”* (TDE) derken, bir diğere *“Öyle olduğunu düşünmüyorum. Bazen de işin içinde şans faktörünün de olduğunu düşünüyorum. Mesela farklı ilgilerden bahsediyoruz eğitimde, ama mezun olunca her öğrenci aynı keşeye konuyor”* (PSİ) şeklinde KPSS'nin yetersizliğine dair düşüncelerini belirtmiştir. Kısmi yeterlilik olduğuna dair görüş bildiren bir kursiyer ise *“KPSS mantığı evet ama uygulaması kesinlikle yanlış. Bir öğretmenin özellikle ifade becerisi iletişim becerisinin önemli olduğunu düşünüyorum. Ne yazık ki KPSS bu önemli ölçüt ölçmüyor .”* (SOS) demiştir.

3.4. KPSS’ de Sorulan Eğitim Bilimleri Soruları İle Fakültede Okutulan Eğitim Bilimleri Derslerinin Örtüşme Durumu İle İlgili Görüşler

Lisans öğrencileri ve formasyon grubundakilerin yarısından fazlası KPSS’de sorularla eğitim bilimleri alanındaki soruların kısmen örtüşüğünü belirtmişlerdir.

Bu konuda görüşüne başvurulmuş lisans öğrencilerinde biri ”*Örtüşmediğini düşünüyorum. Eğer örtüşseydi hiçbir öğrenci açıkta kalmazdı.*” (İMAT)” diyerek, KPSS’de yer alan eğitim bilimleri sorularının, fakültedeki eğitim bilimleri dersleriyle örtüşmediğine dair düşüncesini belirtmiştir. Kısmi bir örtüşmeden bahseden bir diğer öğrenci ”*Bazı kısımları örtüşmektedir. Ancak bilgilerin yorumlanıp daha sonra sorulara aktarılması daha ağır basıyor.*” (FR)” derken, aynı fikirdeki bir başkası ”*Fakültedeki eğitim bilimleri dersindeki konular eksik anlatılıyor. Aslında kitaplarda o bilgiler var ama atlanarak konular bitiriliyor.*”(BÖTE) şeklinde görüş bildirmiştir. Bir öğrenci de ”*Evet örtüşmektedir*” (PDR) diyerek olumlu görüşünü aktarmıştır.

Aynı konu üzerine görüşüne başvurulmuş formasyon kursiyerlerinden biri: ”*Evet büyük kısmı örtüşmektedir. Fakat soru sorma biçimleri farklıdır.*” (HEM) diyerek, bir diğeri ise: ”*Genel anlamda evet fakat her ders için geçerli değildir. Öğretmenin ders anlatımı ve derse bakışı olayı değiştirebilir.*” (MAT) şeklinde yüksek düzeyde biri örtüşme durumundan bahsetmişlerdir. Kursiyerlerden diğer ikisi kısmî olarak bir örtüşmenin varlığına dair düşüncelerini: ”*Genel anlamda evet, fakat her ders için geçerli değildir. Öğretmenin ders anlatımı ve derse bakışı olayı değiştirebilir.*” (FEL) ve ”*Yüksek oranda olmasa da örtüşmektedir.*” (PSİ) şeklinde aktarmışlardır. İki farklı öğrenci ama ikisi de aynı şeyi söylemiştir.

3.5. Fakültede Alınan Dersleri KPSS’ yi Kazanmada Yeterli Olup Olmadığı İle İlgili Görüşler

Her iki grubun 2/3’si fakültede alınan derslerin KPSS yi kazanmak için yeterli olmadığı görüşündedirler.

Fakültede alınan derslerin KPSS için ne yeterli olup olmama durumuna ilişkin bir lisans öğrencisi ”*Yeterli değil. Çünkü derse çalışırken çözdüğüm çıkmış KPSS sorularını çözerken bazı derslerde bilgilerin tamamının verilmemesini fark ettim.*” (İNG), bir diğeri ”*Hayır yeterli değildir. Okulda konular yavaş işleniyor. Bazı konular atlanıyor.*” (İMAT) diyerek bu konudaki olumsuz görüşünü bildirmiştir. Bu konuda farklı düşünen bir öğrenci ise ”*Tam olarak değil*” (SIN) şeklinde görüşünü ifade etmiştir. Bunun yanında başka bir öğrenci ise ”*Hemen hemen evet*” (SBÖ) şeklinde görüş belirtmiştir.

Bu konuda görüşü alınan formasyon kursiyerlerinden biri ”*Değildir. Dershane yardımı olmadan kazanmak zor. Çünkü dershane bilgilerin pekiştirilmesi için bol bol soru çözüyor ve hız kazanmak için denemeler yapılıyor.*” (KİM) derken, bir diğeri ”*Hayır değildir. Ekstra çalışmaya ihtiyaç olduğunu düşünüyorum.*” (MAT) şeklinde KPSS’yi kazanmak için fakültede alınan derslerin yetersiz olduğuna dair görüşlerini paylaşmışlardır. Aynı düşünceye sahip bir diğer kursiyer ”*Yeterli değil çünkü konuları yüzeysel geçiyoruz. Tabi bir de öğretmen faktörü var.*” (TDE) derken fakültede alınan derslerin sınavı kazanmak için kısmen yeterli olduğunu düşünen bir kursiyer ise ”*Kısmen yeterli ama daha geniş tutulmalı biz hızlandırılmış eğitim alıyor gibiyiz.*” (FEL) şeklinde görüşünü belirtmiştir.

3.6. KPSS’ de Başarılı Olmak İçin Dershaneye Duyulan İhtiyaç İle İlgili Görüşler

Lisans öğrencilerinin yaklaşık yarısı(%55) formasyon grubunun ise %84,6’sı dershaneye ihtiyaç duyduklarını belirtmişlerdir.

KPSS başarısı için sınava duyulan ihtiyaç konusunda bir lisans öğrencisi ”*Düzenli çalışmak yeterli dershaneye ya da değil.*” (İNG) derken, bir diğeri ”*Hayır ihtiyaç*”

duymuyorum.” (İMAT) şeklinde görüş belirtmişlerdir. Kısmi de olsa bir gerekliliğin varlığına inanan diğer iki öğrenciden biri *”Çok soru çözme açısından gerekli olabilir. Ancak bana bilgiyi baştan öğretme niteliğinde olduğunu düşünüyorum”.* (SBÖ) şeklinde, bir diğeri ise *”Şu an dersane ye gidiyorum. Sistemi bilmediğimden hangi konudan ne kadar soru çıkar nasıl çalışılır bunları öğrenmek için gittim. Ama evde kitaplardan da öğrenilebilir.”* (RESÖ) diyerek görüşlerini aktarmışlardır.

Formasyon kursiyerleri arasından dershaneye duyulan ihtiyacın daha fazla olduğu görülmüştür. Bu konuda görüş bildiren kursiyerlerden biri *”Evet Çünkü daha sistemli ve bol örnekler yer alıyor.”* (HEM) şeklinde, bir diğeri de *”Tabi ki. Dershaneye gitmeden KPSS de başarılı olmak nerdeyse bir hayal.”* (TAR) diyerek dershaneye ihtiyaç duyduklarını belirtmişlerdir. Aynı görüşe sahip başka bir kursiyer *”Duyuyorum. Zaten bir dershaneden yardım alıyorum.”* (BİO) derken bir diğeri *”Sistemli çalışıldığında kendi başına çalışmak yeterli olabilir.”* (MAT) diyerek, alternatif olarak sistemli çalışmanın önemini vurgulamıştır. Bu görüşlerin dışında kursiyerlerden biri de *”İhtiyaç duymuyorum.”* (TDE) diyerek, böyle bir gerekliliğin varlığına inanmadığını belirtmiştir.

3.7. Fakülte'deki Öğretim Elemanlarının KPSS Hakkında Öğrencileri Bilgilendirme Durumu İle İlgili Görüşler

Lisans öğrencilerinin yarısı fakülte'deki öğretim elemanlarının kendilerini KPSS hakkında bilgilendirildiklerini formasyon grubunun ise % 53,8'i kendilerinin öğretim elemanlarıncı kısmen bilgilendirildiklerini belirtmişlerdir.

Öğretim elemanlarının KPSS hakkında öğrencileri bilgilendirme durumuna yönelik bir öğrenci *”evet hepsine teşekkürler.”* (SIN) şeklinde memnuniyetini belirtirken, bir diğeri *”Bazı hocalarımız KPSS sorularını çözüyor.”* (TUR) şeklinde kısmi de olsa bir bilgilendirmenin yapıldığını aktarmıştır. Olumsuz görüş bildiren bir öğrenci ise görüşünü *”Hayır vermiyorlar. Zaten konular ucu ucuna yetişiyor (OÖ)”* şeklinde belirtmiştir.

Formasyon kursiyerleri arasında aynı konuda görüşü alınanlardan biri *”Bazı derslerde veriliyor. Bazılarında verilmiyor.”* (HEM) şeklinde, bir diğeri de *”KPSS konusunda bilgilendiriliyor. Ancak her öğretim elemanı örnek vermiyor.”* (FEL) diyerek söz konusu bilgilendirmenin var olduğuna ancak yeterli olmadığına dair düşüncelerini belirtmişlerdir. Olumlu görüş bildiren bir kursiyer ise düşüncesini *”Evet veriyorlar.”* (TDE) şeklinde ifade etmiştir.

3.8. Fakülte'de Eğitim Bilimleri Dersi Veren Öğretim Elemanlarının Nitelikleri İle İlgili Görüşler

Hem lisan hem de formasyon grubundaki öğrencilerin büyük bölümü eğitim bilimleri öğretim elemanlarını kısmen yeterli gördüklerini belirtmişlerdir.

Eğitim bilimleri Bölümündeki öğretim elemanlarının nitelikleri konusunda görüşü alınan lisans öğrencilerinden bir diğeri öğrenci *” Bazı hocalarımız öğretim konusunda ve alan konusunda yetersiz.”* (SIN) şeklinde olumsuz görüşünü belirtirken, bir diğeri *”Nitelikli eğitimciler olabilir birçoğu ancak bazılarının artık emeklilik yaşının geldiğini düşünüyorum.”* (FR) diyerek öğretim elemanlarının bazılarındaki eksikliklerin kaynağını ilerleyen yaşları olarak öne sürmüştür. Olumlu görüş bildiren bir öğrenci ise *”Hepsi alanında oldukça bilgili.”* (PDR) demiştir.

Formasyon kursiyerlerinden ikisi *”Eksik olduklarını düşünüyorum.”* (MAT) ve *”Bir çoğunun yetersiz olduğunu düşünüyorum. İşimize hiç yaramayacak konulardan sorumlu tutulduğumuz oluyor.”* (HEM) şeklinde bu konudaki olumsuz görüşlerini belirtmişlerdir. Öğretim elemanlarının kısmen yeterli olduğunu düşünen bir kursiyer bu düşüncesini *”Nitelik açısından yeterli olmakla birlikte KPSS sınavı açısından verilen bilgiler yetersiz kalmaktadır.”*

(SOS) şeklinde ifade etmiştir. Bir diğer kursiyer ise “*Öğretim elemanları nitelikleri çok iyi.*” (İL) diyerek öğretim elemanlarının nitelikleri konusunda duyduğu memnuniyeti dile getirmiştir.

3.9. Fakülte Yönetiminin Öğrencilerin KPSS’ de Başarılı Olmaları İçin Aldığı Tedbirler İle İlgili Görüşler

Her iki gruptakiler de fakülte yönetiminin KPSS sınavı konusunda yeterli çabayı göstermedikleri ve önlem almadıklarını belirtmişlerdir.

Lisans öğrencilerinden birisi fakülte yönetiminden “*Dersleri KPSS konuları arasındaki ikililiği birleştirmek adına ders içeriğini değiştirmelidir.*” (İNG) şeklinde bir düzenleme beklerken bir diğeri “*Dersler örnek sorularla anlatılmalıdır.*” (SIN) şeklinde bir ifade bulunmuştur. Başka bir öğrenci “*Seviye tespit sınavı yapsınlar*” (PDR) derken başka bir öğrenci de “*KPSS uygulama dersi konulabilir*” (FR) demiştir. Yine aynı biçimde bir diğer öğrenci ise “*Son sene test ağırlıklı bir ders programı yapılmalı*” (OÖ) demiştir. *Yabancı dil öğrencisinden birisi “Alan konusunda mutlaka anabilim dallarında bulunan öğretim elemanlarına eğitim verilmelidir.” (ALM) şeklinde görüşünü ifade etmiştir.*

Formasyona devam eden kursiyerlerden biri, “*KPSS’ye yönelik ders anlatılmalı ve öğrencilerin test tekniği geliştirilmeli.*” (MAT), bir diğeri “*Daha etkili ders işleme yöntemleri kullanılmalı (KİM) başka bir kursiyer “Birinci sınıftan itibaren KPSS içeriği verilmeli”, (FEL) başka birisi “Formasyon dönemi uzatılsaydı faydalı olurdu.” (TAR) şeklinde bir ifade bulunmuştur. Kursiyerlerden bazıları “KPSS ye yönelik bir ders konulabilir.” , “Deneme sınavları sınava hazırlık dersleri vb. yapılabilir.” (TDE) ya da KPSS konusunda seminerler verilebilir.” (TAR) şeklinde görüşlerini ifade etmişlerdir*

3.10. KPSS’ ye Dahil Edilen “Alan Bilgisi” Soruları İle İlgili Görüşler

Her iki grubun yarısından fazlası (%60-61,5) alan sınavının gerekliliğine inanmaktadırlar.

KPSS sistemine yeni eklenen alan bilgisi soruları ile ilgili bir öğrenci “*Oldukça gerekli bilen ve bilmeyen ayırt edilmeli Ancak her üniversitenin ekolü farklı olduğundan sınav farklı üniversitelerden mezun öğrenciler için sıkıntılı olabilir.*” (İNG) şeklinde, bir diğeri “*Gayet mantıklı Türkçe hocasının matematik ile ne işi var arkadaş*” (TÜR) diyerek yapılan düzenlemenin gerekli ve doğru olduğu konusunda görüş bildirmişlerdir. Alan bilgisi sorularının sisteme dahil edilmesine olumlu bakan ancak bir takım endişeleri olan bir öğrenci de “*Lise müfredatında alan bilgilerin sorulmasına katılıyorum. Ancak üniversite düzeyinde alan bilgisi sorulacağı konuşuluyor. Bundan tedirginim* (FB)” şeklinde görüşünü aktarmıştır.

Formasyon kursiyerleri arasında Alan bilgisi sorularının KPSS’ye dahil edilmesi ile ilgili biri “*İlk defa uygulanacağı durumunun ne ölçüde olduğunu bilmiyorum, sorular zor değilse etkili olabilir.*” (FEL) derken, bir diğeri “*Bence insanların branşlarıyla değerlendirilmesi daha verimli olur.*” (MAT) diyerek, alan bilgisi sorularına olumlu bakarken bir başkası “*Alan bilgisini ölçmek iyi ama uzun süre önce mezun olanlar için değil çünkü üniversite bilgilerini unutmuşlardır.*” (TAR) şeklinde konu ile ilgili olumlu görüşlere sahip olduklarını ancak endişelerinin de olduğunu belirtmişlerdir. Uygulamanın olumlu sonuçlar doğuracağına dair inancı olan bir kursiyer “*Alan bilgisi sınavını ayırt edici nitelikte görüyorum. Ancak içeriği hakkında bilgimiz olmadığından net bir şey söylemek zor.*” (KİM) şeklinde görüşünü ifade etmiştir. Diğer kursiyerler arasından biri “*ilk deneyimin benim üzerimde yapılmasını istemezdim ancak; nitelikli bir öğretmen adayı içinde şart olduğunu düşünüyorum.*” (TDE) diyerek olumlu görüşünü dile getirirken “*Olumlu düşünüyorum ama yetmez. Torpil ve siyasetin karışmayacağı mülakat sınavları da yapılmalı.*” (SOS) diyen başka bir kursiyer de olumlu görüşe sahip olduğunu ancak atama sisteminin yine de eksiklikleri olduğuna inandığını belirtmiştir. Alan

bilgisi sorularının dahil edilmesi ile ilgili bir kurisyer de “ *Herkesi kapsamadığı için adaletli bir sınav olmadığını düşünüyorum.*” (MÜZ) diyerek, konu ile ilgili olumsuz görüşünü aktarmıştır.

4. TARTIŞMA ve SONUÇ

Araştırmanın sonuçlarına dayalı olarak Türkiye’de öğretmenliğe giriş ile ilgili yapılan sınavların adaylarca kabul edilebilirliğinin tartışmalı olduğu söylenebilir. Farklı öğretim kademelerinde öğretmenlik yapacak olmalarına ve farklı fakültelerden mezun olmalarına ve hatta öğretmen yetiştirme konusunda fakülteler arasında görüş birliğinin bulunmamasına karşılık her iki öğretmen aday grubunun KPSS ile ilgili görüşlerinin genel olarak örtüşmesi anlamlıdır.

İlköğretmen okulu Darül-müallimin’in açılışından bu yana öğretmen yetiştirme ile ilgili ciddi bir yapının ve bu yapıya uygun programların geliştirilemediği söylenebilir. Genel olarak öğretmenlik mesleği ile ilgili üç sorun alanından bahsedilebilir. Bunlardan birincisi: Toplumun hangi kesimi öğretmenlik mesleğini seçmektedir? Başka bir deyişle öğretmen yetiştiren kurumlara gelen öğrenciler toplumun hangi kesiminden gelmektedirler? Diğer bir sorun alanı ise öğretmenliği seçenler nasıl bir öğretmen yetiştirme sisteminde yer almakta ve nasıl bir yetiştirme programından geçirilmektedir. Üçüncü olarak ise mesleğe giriş ve öğretmen olarak atanmış olanların sürekli eğitim ihtiyacı nasıl karşılanmaktadır? Bu çalışmada yetiştirme sonrasında mesleğe girişle ilgili sorunlar ele alınmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre öğretmenlerin seçilmesinde kullanılan ölçütler ve sınav sistemi öğretmen adaylarının ihtiyacını karşılamaktan uzaktır. Öğretmen adayları sınavın gereksizliğinden tutun da öğretmenlik mesleği için gereken yeterlik alanlarının doğru belirlenmesi ve çok sayıda seçme yöntemlerinin kullanılmasına kadar bir dizi taleplerde bulunmaktadır.

Bu konuda yapılan araştırmalara bakıldığında: Şahin ve Arcagök (2010) yaptıkları araştırma ile KPSS’nin öğretmen seçmede nitelikli bir sınav olmadığını ortaya koymuşlardır. Çünkü bu sınavlar objektiflikten uzak, eğitimdeki gelişmeleri kapsamamakta, öğretmenlerin ruh sağlığını bozmakta, öğretmen adaylarını ezberciliğe itmektir. Yine aynı biçimde Sönmez ve Altay (2013) tarafından Ankara, İstanbul, Tokat, Edirne ve Çanakkale’de 300 öğretmenle gerçekleştirilen bir çalışmada öğretmenler KPSS’yi gerekli bir sınav olarak gören öğretmenler atama sisteminin değiştirilmesini, seçme işleminin fakülteye girerken ihtiyaca göre yapılması ve tüm mezunların atanması gerektiğini, sınavda branşlara yönelik sorular olmasını belirtmektedirler.

Öğretmen yetiştirme seçme ve atama ile ilgili dünyada farklı uygulamalar bulunmaktadır. Örneğin Japonya’da öğretmenlik mesleği devamlılığı olan bir meslek olarak düşünülmektedir. Herhangi bir eğitim programından sonra Eğitim, Kültür, Spor, Bilim ve Teknoloji bakanlığı tarafından çerçevelen bir öğretmen yetiştirme eğitim programı almak ve başarılı olmak zorunda olan adaylar sıradan, özel ve geçici öğretmenlik sertifikası belgesini almak zorundadırlar. Sertifikalara sahip adaylar devlet okulu öğretmeni olmak için, ilin veya bölgenin eğitim kurulu tarafından yapılan işe alım sınavını geçmesi gerekmektedir. Bu sınavların şartları her bir il ve bölgede farklıdır.

Güney Kore’de öğretmenlik oldukça saygın bir meslektir. Öğretmenlerin işe yerleştirilme aşamasında tüm devlet okulu öğretmenleri, bölge ve il eğitim ofisi tarafından yapılan sınava girmek ve sınavda başarılı olmak zorundadır.

Finlandiya’da öğretmenlik mesleğinin statüsü çok yüksektir ve öğretmen olabilmek için oldukça fazla yeterliliklere sahip olmak gerekir. Üniversite eğitimini başarı ile bitiren adayların öğretmenlik hakkı kazanmaları için yüksek lisans yapma zorunlulukları vardır. Öğretmenlik mesleği için başvuruların çok olmasından dolayı işe alım aşamasında çok seçici davranılmaktadır. Seçim ve atamalarda yetki eyalet ve yerel yönetimlerdeki. Seçimde adayın

yüksek lisans derecesi, staj eğitimi başarısı, öğretmen yeteneklerini gösterme becerisi gibi hususlar dikkate alınmaktadır.

Yeni Zelanda'da öğretmenlik eğitimi süreci oldukça uzun ve karmaşıktır. Bir öğretmen adayı, her hangi bir başlangıç eğitim programını tamamladıktan sonra, geçici kayıt ve sertifikasına sahip olur (Mete & Serin, 2013). Çin'de ise öğretmenliğe giriş için adaylar ülke genelinde sınava tabi tutulmaktadır (Aykaç, Ulubey & Atar, 2013).

Türkiye'de öğretmenliğe girişte yapılan sınavların uzun yıllardan beri öğretmen atamaları için belirlenen esaslara dayalı kararlara göre yapıldığı görülmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu tarafından alınan kararlara bakıldığında:

- a. Atanacak öğretmenlerin sahip olması gereken dereceler,
- b. Atama esaslarında kullanılacak ölçütler
- c. Atamalarda istisna durumlar
- d. Eklenen yeni derslerin kimler tarafından okutulacağı belirlenmesi,
- e. Boşa çıkan öğretmenlerle ilgili önlemler,
- f. Alanları dışına atanmış öğretmenlerin kendi alanlarına geçişlerine yönelik çalışmalar,
- g. Pedagojik formasyon programlarına yönelik düzenlemeler,
- h. Milli Eğitim Bakanlığı'nın öğretmen atadığı alanlar/branşların belirlenmesi ve bu alanlara/branşlarla ilgili yükseköğretim programları (Koçak & Kavak, 2013) konularında yoğunlaşmaktadır. Dolayısıyla bu alanlarda alınan kararların öğretmenlerin seçiminde ve atanmasında önemli rol oynamakta olduğu söylenebilir.

Araştırmanın sonuçlarına göre her iki grubun çok büyük bir bölümü KPSS'yi öğretmenliğe girişte yeterli bir sınav olarak görmemektedir. Erzurum Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi'nde 2006-2007 öğretim yılında öğrenim gören 3. ve 4. sınıf öğretmen adaylarından 507 sinin görüşlerine başvurulduğu bir araştırmada öğretmen adaylarının KPSS'yi önemli görmekte oldukları, ancak sınav sistemine karşı ilişkin olumlu düşünceler taşımadıklarının belirlenmiş olması bu sonucu destekler niteliktedir. Şahin ve Arcagök (2010) araştırmalarında öğretmenlerin öğretmen atamalarında mezuniyet derecesi, mülakat vs. gibi değişkenlerinde kullanılması gerektiği görüşüne sahip olduklarını belirlemişlerdir. Öte yandan Gündoğdu ve arkadaşları (2008) KPSS'yi kazanmak öğretmen olmak için yeterli olmadığı sonuçlarına ulaşmışlardır. Eraslan'a (2004) göre ise öğretmen adayları KPSS'ye girişte giriş puanı ve mezuniyet derecesi gibi değişkenlerin dikkate alınmasını istemektedirler.

Araştırmanın sonuçlarından anlaşılmaktadır ki hem lisans hem de formasyon kursiyerleri KPSS sınavının kazanılmasında dershaneyi vazgeçilmez bir kurum olarak görmektedirler. Bununla birlikte formasyon grubunda dershaneye olan ihtiyacın daha yüksek olduğu söylenebilir. Bu durum orta öğretim öğretmenliği için belirlenen puan barajının yüksek olması ile açıklanabilir.

Araştırmanın sonuçlarına göre araştırmaya katılan her iki grup da KPSS soruları ile eğitim bilimleri derslerinin içeriklerinin kısmen örtüştüğü kanısındadırlar. Adayların eğitim bilimlerinde görev yapan öğretim elemanları ile ilgili sınava yönelik beklentileri konusundaki şikayetlerinin bu durumu desteklemesi açısından önemlidir. Sönmez ve Atav (2013) tarafından Ankara, İstanbul, Tokat, Edirne ve Çanakkale'de 300 öğretmenle gerçekleştirilen bir araştırmada öğretmenlerin çoğunluğu lisans eğitimleri sırasında gördükleri müfredat ile sınav sorularının içeriğinin uygunluğu konusunda kararsız kalmışlar; ancak gördükleri öğretmenlik eğitiminin sınava yönelik olmadığını belirtmiş olmaları araştırmanın sonuçlarını desteklemesi açısından önemlidir.

Araştırmada hem lisans öğrencileri hem de formasyon grubunun büyük bir bölümü okul başarısı ile KPSS başarısı arasında bir ilişkinin bulunduğu kanısında değildiler. Niğde Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde farklı branşlarda öğrenim gören 446 son sınıf öğrencisi ile yapılan bir araştırmada öğretmen adaylarının lisans başarı puanları ile KPSS puanları arasında ($r=.19$) oldukça düşük bir ilişkinin ortaya konulması araştırmacının sonuçlarını desteklemesi açısından önemlidir (Özkan & Pektaş, 2011).

Öte yandan Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı'ndan 2004-2005 öğretim yılında mezun olan 165 bayan 198 erkek olmak üzere toplam 363 sınıf öğretmeni ile gerçekleştirilen bir araştırmada; akademik başarı puanları ile KPSS başarı puanları arasında pozitif bir ilişkinin varlığı belirlenmiştir (Ercoşkun & Nalçacı). Yine aynı biçimde Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Fen ve Teknoloji Öğretmenliği programından 2004-2005 ve 2005-2006 öğretim yılı sonunda mezun olmuş 186 öğretmen adayı ile gerçekleştirdikleri araştırmada adayların üniversite akademik başarıları ile KPSS başarıları arasındaki pozitif, doğru orantılı fakat normal bir ilişki ($r = 0,44$) belirlenmiştir (Baştürk, 2008).

Bu sonuçlar göstermektedir ki üniversite başarısı ile KPSS arasında pozitif yönde ancak belirleyici olmayan bir ilişkiden söz edilebilir.

Türkiye'de öğretmenlik yeterlilik alanlarının uzun yıllardan beri alan bilgisi meslek bilgisi ve genel kültür olarak yapıldığı ve derslerin de buna göre düzenlendiği halde alan bilgisinden soru sorulmuyor olması ciddi bir sorun olarak algılanırken, 2013 yılı itibariyle alan bilgisi sorularının sınavda sorulacak olması adayları memnun etmiş görülmektedir. Sönmez ve Atav (2013) tarafından Ankara, İstanbul, Tokat, Edirne ve Çanakkale'de 300 öğretmenle gerçekleştirilen bir araştırmada öğretmenler sınavda branşlara yönelik sorular olması gerektiğini belirtmiş olmaları bu yargıyı destekler niteliktedir.

Türkiye'de öğretmenliğe giriş ile ilgili yapılan sınavların adaylarca kabul edilebilirliğinin tartışmalı olduğu söylenebilir ve araştırmacının sonuçlarına göre aşağıdaki değerlendirmelerde bulunulabilir.

- a) Öğretmenliğe giriş sınavı oldukça problemlidir.
- b) Okulda kazanılan bilgi ve beceriler sınavın içeriği ile örtüşmemektedir. Bu durum eğitim fakültelerinin programlarının sorgulanmasını gerektirmekte ya da bakanlığı ÖSYM'nin sınav anlayışının eğitim fakültelerinden bağımsız olduğu şeklinde değerlendirilebilir.
- c) Tek bir sınav öğretmenlik mesleği için yeterli görülmemekte sürecin ve öğretmen yeterlilik alanlarına uygun sınavların yapılması gündeme gelmektedir.
- d) Bu nedenle dersane kaçınılmaz bir kurum olmaktadır. Bu ise esasen alt ve orta kesimden gelenler için büyük maddi külfet anlamına gelmektedir.
- e) Sınavı hazırlayanlar ile eğitim fakülteleri arasında uyumlu bir ilişki olmadığından fakültelerdeki öğretim elemanları kendilerini genel olarak seçme sürecinin dışında tutmaktadırlar.
- f) Eğitim bilimleri alanındaki öğretim elemanlarının kendilerini yenilemekte zorlandıkları görülmektedir.
- g) Fakülte yönetimlerinin öğretmen yetiştirmenin ötesinde seçme-atama ve sürekli geliştirme konularında sorumluluk üstlenmedikleri görülmektedir.

Bu değerlendirmeler dayanarak;

- a. Öğretmenlik mesleğinin sorun alanları yeniden tanımlanabilir.
- b. Öğretmenliğe giriş ile mesleğe atanma ölçütleri yeniden belirlenebilir.

- c. Öğretmenler tek bir meslek örgütü altında örgütlenerek, öğretmenlerin seçme, yetiştirme, atanma ve sürekli gelişimleri ile ilgili sürece katılabilirler. Önerileri değerlendirilebilir.

5. KAYNAKLAR

- Albayrak, A. S. (2006). *Uygulamalı çok değişkenli istatistik teknikleri*. Ankara: Asil Yayın Dağıtım.
- Aykaç, N. Ulubey, Ö. & Atar, E. (2013). Türkiye’de ve Bazı Uzak Doğu Ülkelerindeki Öğretmen Yetiştirme Uygulamalarının Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi (Japonya, Hong Kong, Çin, Singapur ve Türkiye Örneği), 158. New Issues on Teacher Education, International Symposium, 9-11 May. Ankara, Turkey.
- Bahar, H.H. (2011). ÖSS puanı ve lisans notunun kpss 10 puanını yordama gücü, *Eğitim ve Bilim*. 36(162).168-181.
- Barton, M. L. (2008) A study of the response to accountability and standardized testing in a state university system: Predictive models, gatekeeping strategies, and intervention in teacher education. Unpublished Ed.D Thesis. Indiana University of Pennsylvania
- Baştürk, R. (2008). Predictive validity of the science and technology pre-serviceteachers’ civil servant selection examination. *Elementary Education Online*, 7(2), 323-332.
- Baykul, Y. (2000). *Eğitimde ve psikolojide ölçme: Klasik test teorisi ve uygulaması*. Ankara: ÖSYM Yayınları
- Ben-Peretz, M. Landler-Pardo G. , Ward, E.T. & Aderet-German,T. (2012). The balance between global and local components in teacher education: Uniformity versus diversity. *Journal of Teacher Education and Educators*, 1(1), 7-34.
- Büyükoztürk, Ş. (2005). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Cochran-Smith, M. (2006). Evidence, efficacy, and effectiveness. *Journal of Teacher Education*, 57(1), 3-5.
- Dawe, H. A. (1984). Teaching: A performing art. *Phi Delta Kappan*. 65, 48-52.
- Eraslan, L. (2004). Öğretmenlik mesleğine girişte kamu personeli seçme sınavı (kpss) yönteminin değerlendirilmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 1-31
- Ercoskun, M.H. & Nalçacı, A. (2009). Sınıf öğretmeni adaylarının öss, akademik ve kpss başarılarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi* 17(2), 479-486.
- Gündoğdu, K., Çimen, N. & Turan, S. (2008). Öğretmen adaylarının kamu personeli seçme sınavına (kpss) ilişkin görüşleri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(29), 35-43.
- Haney, W, Madaus, G., & Kreitzer, A. (1987). Charms talismanic: Testing teachers for improvement of American education. *Review of Research in Education*, 14, 169-238.
- İftar, G. K. & Tekin, E. (1997). *Tek denekli araştırma yöntemleri*. Ankara: Türk Psikologlar Derneği Yayınları.
- Koçak, S & Kavak, Y. (2013). Milli Eğitim Bakanlığı’nın Öğretmen Atama Esasları ve Kaynak Yükseköğretim Programlarıyla İlgili Gelişmelerin Değerlendirilmesi, 180. New Issues on Teacher Education, International Symposium, 9-11 May. Ankara, Turkey.
- Köksal, N. (2008). Öğretmenlik mesleği genel yeterliklerinin öğretmen, müdür ve bakanlık yetkilileri tarafından değerlendirilmesi, *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Yıl 2008 (23(1))*, 36-46.
- Libman, Z. (2009) Teacher licensing examinations—True progress or an illusion?. *Studies in Educational Evaluation* 35, 7–15.
- MEB, (2008). *Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri*. Öğretmen yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü - Ankara, 2008
- Mete, Y.A. & Serin, H. (2013). Güney Kore, Finlandiya, Kanada, Yeni Zelanda, Ve Japonya’da Öğretmen Yetiştirme Politikaları Ve Türkiye Deneyimi, 199. New Issues on Teacher Education, International Symposium, 199, 9-11 May. Ankara, Turkey.

- Murnane, R. J., Singer, J. D., Willett, J. B., Kemple, J. J., & Olsen, R. J. (1991). *Who will teach? Policies that matter*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- ÖSYM, (2010). 2010 Kamu Personeli Seçme Sınavı Eğitim Bilimleri Testi Sınavı Kılavuzu. www.osym.gov.tr/belge/1.../2010-kpss-lisans-sorular.. (03.04.2013 tarihinde edinilmiştir).
- Özcan, M. (2012). Conceptual framework: Vision in action in the model of university within school. *Journal of Teacher Education and Educators*, 1(1), 107-132.
- Özkan, R & Pektaş, S. (2011). Eğitim fakültesi son sınıf öğrencilerinin mezuniyet başarı notları ile kpss puanları arasındaki ilişki üzerine bir araştırma. (eğitim fakültesi örneği). *Türklük Bilimi Araştırmaları Dergisi*, 30, 269-281.
- Palladino, J. (1980) The charade of testing teacher competency: Relevant criticism for the New York State Education Commissioner's Task Force on Teacher Education and Certification Education Digest (ED 196901)
- Popham, W. J. (1999 1991 de olabilir). Educational quality: Why standardized tests don't measure. *Educational Leadership*, 56(6), 8-15.
- Rudner, L. M. (1987). *Testing to improve the quality of our school teachers*. Capital Ideas newsletter. (ERIC Document Reproduction Service No. ED291674)
- Sönmez, S. Ve Atav, E. (2013. Öğretmenlerin Kamu Personeli Seçme Sınavı'na (KPSS) İlişkin Görüşleri, 89. New Issues on Teacher Education, International Symposium, 9-11 May. Ankara, Turkey.
- Şahin Ç., & Arcagök S. (2010). "Sınıf Öğretmeni Adaylarının Kamu Personeli Seçme Sınavına (KPSS) İlişkin Algıları", 9. Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu s. 624-629. Elazığ.
- Şahin, S. Turan, E. & Toprak, N. (2010). Öğretmen adaylarının öğretmen yetiştirme modellerinin etkililiğine ilişkin görüşleri üzerine nitel bir çalışma (Gaziantep Üniversitesi Örneği). *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5, 239-253.
- Tabachnick, B. G., & Fidel, L. S. (2001). *Using multivariate statistics*. Boston: Allyn and Bacon.
- Tösten, R., Elçiçek, Z ve Kılıç, M. (2012). İlköğretim öğretmenlerinin kamu personeli seçme sınavına (kpss) yönelik görüşlerinin belirlenmesi (Kars İli Örneği). *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7, 109-123.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Extended Abstract

Although the exams held for the assignment of teachers cast doubts on their reliability to measure teachers' professional competencies and they are criticized in all the countries administering exams in the assignment of teachers, it is observed that they are employed in many countries in the assignment of teachers. In Turkey, too, for a candidate to be able to be assigned as a teacher at public schools, he or she has to take the exam now called KPSS (Public Personnel Selection Exam) which the government administers to teacher candidates in the teacher assignment and get the score required for his or her assignment. This study was carried out to determine the views of undergraduate students and trainees enrolled in the pedagogical formation program at the education faculty about KPSS.

The study is a descriptive one including both qualitative and quantitative research processes. In the study, 2012-2013 educational year, undergraduate students at Uludag University Education Faculty and trainees enrolled in the formation program at the same faculty were asked for their opinions about the KPSS examination. The undergraduate students were selected from among senior students enrolled in 14 departments (60) and the formation students were selected from among trainees coming from 12 different areas (52) randomly and based on voluntariness and interviews were held. In the study, a semi-structured interview form was used to determine the teacher candidates' views about the exams administered in the entrance examinations to teaching departments, whether the KPSS exam is sufficient for the assignment of teachers, the relations between the Public Personnel Selection Exam and courses given at education faculties, the administration of education faculty and views of teaching members about the exam, the need for private teaching institutions and the 'field examination' to be held in 2013. To test the validity of the interview form used in the study, interviews were held with 34 undergraduate students and 23 trainees enrolled in the formation program prior to the study. The validity and reliability studies were made with

the data obtained in the preliminary study in accordance with qualitative and quantitative research processes. The data obtained from the interviews held in the study were encoded and analyzed through the content analysis technique. The views belonging to 60 undergraduate students and 52 trainees enrolled in the formation program were encoded and their frequencies and percentages were calculated and the results were interpreted.

From the findings of the study, it can be concluded that the great majority of both groups participating in the study do not regard the KPSS exam as a sufficient exam for the assignment of teachers. It is understood from the results of the study that both the undergraduate students and the formation trainees think that private teaching institutions are necessary to pass the KPSS exam. However, it can be stated that the need for private institutions is higher in the formation group. According to the study results, both groups participating in the study are of the opinion that KPSS questions and contents of educational sciences courses partly overlap. In the study, both the undergraduate students and the the great majority of the formation group are not of the opinion that there is a relationship between success at school and success at KPSS. In Turkey, that although teaching profession competency areas have been structured as a combination of content knowledge, professional teaching knowledge and general knowledge for a long time and courses have been arranged according to this, no questions are asked from content knowledge is perceived as a serious problem, but that questions related to content knowledge will be asked by 2013 seems to please candidates.

According to the research results, it can be stated that the acceptability of the exams held for the assignment of teachers by teacher candidates is controversial. According to the results of the study, the following evaluations can be made: 1) The teaching profession entrance examination is a very problematic area. 2) Knowledge and skills acquired at school do not overlap the content of the exam. This situation requires calling the programs of education faculties into question or it can be evaluated that the ministry's and the SSPC's examination understandings are independent from that of the education faculties. 3) A single examination is not seen sufficient for the teaching profession and the necessity of holding examinations in accordance with the process and the teaching profession competency areas come to the agenda. 4) In the current appointment system, private teaching institutions appear before us as necessary institutions. However, this means a big financial burden for those coming from low and middle income level groups of the society. 5) Since there is not a tuneful relationship between those who prepare the exam and education faculties, teaching staff at education faculties generally keep themselves out of the selection process. 6) It is observed that teaching staff in the field of educational sciences have difficulty in renewing themselves. 7) It is observed that faculty administrations do not undertake responsibilities with respect to the matters of selection-appointment and continuous development in addition to teacher training.

Based on these evaluations; the following suggestions can be made:

- a. Problem areas of the profession of teaching can be redefined
- b. The criteria for selecting teacher candidates and the assessment of teacher can be reconsidered
- c. Being organized under a single professional body, teachers can get involved in the process of selection, training, assignment and continuous Professional development of teachers

Kaynakça Bilgisi / Citation Information:

Gökçe, F. (2013). Lisans öğrencileri ile formasyon programına devam eden kursiyerlerin KPSS konusundaki görüşleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi [Hacettepe University Journal of Education]*, Özel sayı (1), 171-190.

Gökçe, F. (2013). The views on KPSS (Public Personnel Selection Exam) of undergraduate students and trainees enrolled at a pedagogical formation program [in Turkish]. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi [Hacettepe University Journal of Education]*, Special issue (1), 171-190.